

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Piotr Prusinowski (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania D. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.

w sprawie ze skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 11 czerwca 2015 roku sygn. akt III AUa (...) o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 grudnia 2016 r., zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 21 grudnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

I oddala zażalenie

II przyznaje adwokat E. P. od Skarbu Państwa Sądowi Apelacyjnemu tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonej w postępowaniu zażaleniowym 120 zł (sto dwadzieścia) podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 21 grudnia 2015 r. odrzucił zażalenie i skargę kasacyjną wnioskodawczynie D. P. W tym samym orzeczeniu oddalił również wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych i o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Przebieg postępowania wyglądał następująco. Wyrokiem z dnia 8 czerwca 2015 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację D. P. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 maja 2014 r. Wyrok ten oddalał odwołanie wnioskodawczynie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 3 grudnia 2014 r., stwierdzającej jej podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od dnia 1 do dnia 30 września 2013 r. i odmawiającej objęcia jej ubezpieczeniem w okresie od dnia 1 czerwca 2013 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r.

Odpis wyroku z uzasadnieniem został doręczony ubezpieczonej w dniu 24 lipca 2015 r. Następnie w dniu 9 września 2015 r. wnioskodawczynie złożyła wniosek o ustanowienie pełnomocnika celem wniesienia skargi kasacyjnej.

Na etapie postępowania apelacyjnego, wartość przedmiotu zaskarżenia, liczona jako wartość składek na ubezpieczenie chorobowe, należnych za sporny okres (czerwiec, lipiec, sierpień), została określona na 687,24 zł.

Dzień wcześniej, czyli w dniu 8 września 2015 r. D. P. złożyła skargę o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 11 czerwca 2015 r., wydanym w sprawie III AUa (...). Skarga ta została odrzucona postanowieniem z dnia 28 września 2015 r., doręczonym skarżącej wraz z uzasadnieniem w dniu 10 listopada 2015 r.

W piśmie procesowym nadanym w dniu 17 listopada 2015 r., D. P. wywiodła „zażalenie i skargę kasacyjną „do Sądu Najwyższego od postanowienia z dnia 28 września 2015 r. oraz sformułowała wniosek o ustanowienie pełnomocnika celem zaskarżenia wskazanego orzeczenia do Sądu Najwyższego. Domagała się też zwolnienie jej od kosztów sądowych w całości.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 21 grudnia 2015 r. uznał, że wywiedzione przez ubezpieczoną alternatywne środki zaskarżenia podlegają odrzuceniu jako niedopuszczalne.

Po pierwsze, Sąd wskazał na art. 87¹ k.p.c., który stanowi, że strona pozbawiona jest zdolności postulacyjnej - dla skutecznego wniesienia środka zaskarżenia do Sądu Najwyższego, konieczne jest zastępstwo przez profesjonalnego pełnomocnika, adwokata lub radcę prawnego. Wskazany przymus adwokacko-radcowski ma zastosowanie także do czynności, podejmowanych przed sądami powszechnymi, jeśli są bezpośrednio związane z wniesieniem środka

zaskarżenia do Sądu Najwyższego. Brak zdolności postulacyjnej jest brakiem nieusuwalnym, przepis art. 130 k.p.c. nie ma zastosowania. Skutkiem wniesienia środka zaskarżenia osobiście przez stronę nie mającą zdolności postulacyjnej jest jego odrzucenie - w przypadku skargi kasacyjnej zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c. i art. 87¹ k.p.c., a w przypadku zażalenia według art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r. III PZ 7/15 i z dnia 4 listopada 2014 r., II PZ 15/14).

Po drugie, w ocenie Sądu drugiej instancji, stosownie do treści art. 398¹ k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje jedynie od dwóch rodzajów postanowień sądu drugiej instancji, które kończą postępowanie w sprawie, a mianowicie od postanowień w przedmiocie odrzucenia pozwu i umorzenia postępowania. Postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej nie należy do żadnej z wyżej wymienionych kategorii orzeczeń, zatem skarga od takiego postanowienia jest niedopuszczalna (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2013 r., I UK 139/13). W rezultacie, Sąd drugiej instancji odrzucił skargę kasacyjną wniesioną od postanowienia sądu drugiej instancji odrzucającego skargę o wznowienie postępowania (w oparciu o art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398¹ § 1 k.p.c.). Sąd odwoławczy dodał, że orzeczenie tego rodzaju może zostać zaskarżone zażaleniem, o ile jest orzeczeniem spełniającym warunki z art. 394¹ § 2 k.p.c. (zatem, jeśli zostało wydane w sprawie, w której dopuszczalne jest wniesienie skargi kasacyjnej).

Po trzecie, Sąd Apelacyjny uznał, że wniesienie zażalenia od postanowienia z dnia 21 grudnia 2015 r. jest również niedopuszczalne, gdyż sprawa dotyczyła podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, a w takim wypadku skarga kasacyjna przysługuje w zależności od wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.) – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2003 r., II UZ 48/03.

Z uwagi na powyższe Sąd odwoławczy orzekł jak w pkt 1 postanowienia, uznał też, że w tych okolicznościach niecelowe jest rozstrzygnięcie w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Dodał, że oddalenie wniosków znajduje uzasadnienie w art. 117 § 2 k.p.c., art. 117 § 5 k.p.c., jak również w art. 100 ust.2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach

cywilnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.). Z uwagi na wskazane okoliczności, art. 117 § 6 k.p.c. nie stał na przeszkodzie merytorycznego rozpoznaniu wniosków, nie ma on bowiem zastosowania do postępowania zażaleniowego.

Zażalenie złożyła ubezpieczona. Zaskarżeniem objęła tylko pkt 1 postanowienia, zarzucając Sądowi odwoławczemu naruszenie:

- art. 117 § 2 k.p.c. i 117 § 5 k.p.c. w związku z art. 87¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c. przez bezzasadne przyjęcie, iż udział profesjonalnego pełnomocnika celem sporządzenia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania nie jest potrzebny, zważywszy na niedopuszczalność owego zażalenia w niniejszej sprawie, przy jednoczesnym pominięciu okoliczności związanych z predyspozycjami strony do przedstawienia swojego stanowiska procesowego w sposób zrozumiały, stopniem skomplikowania sprawy oraz tego, iż wskazana przez stronę wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla Sądu Najwyższego, co w konsekwencji doprowadziło do pozbawienia strony możliwości skutecznego zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania i obrony swych praw w postępowaniu wznowieniowym,

- art. 117 § 6 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c. przez bezzasadne przyjęcie, iż nie zachodziła podstawa do przekazania wniosku odwołującej się o ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu Sądowi pierwszej instancji, podczas gdy każdy wniosek zgłoszony po raz pierwszy przed Sądem drugiej instancji lub Sądem Najwyższym, również w ramach innego postępowania, np. ze skargi o wznowienie postępowania, czy w postępowaniu zażaleniowym, winien zostać przekazany do rozpoznania sądowi pierwszej instancji, co w konsekwencji uniemożliwiło kontrolę instancyjną rozstrzygnięcia o oddaleniu wniosku, doprowadziło do pozbawienia strony możliwości skutecznego zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania i obrony swych praw w postępowaniu wznowieniowym,

- art. 100 ust. 2, art. 101 ust. 1 i art. 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez bezzasadne przyjęcie, iż niecelowe jest zwolnienie odwołującej się od kosztów sądowych celem wniesienia, zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie

postępowania, zważywszy na niedopuszczalność owego zażalenia w niniejszej sprawie, podczas gdy wydanie rozstrzygnięcia w tym przedmiocie ustawodawca uzależnia wyłącznie od okoliczności, czy osoba domagająca się zwolnienia od kosztów sądowych jest w stanie ponieść te koszty bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny,

- art. 410 § 1 k.p.c. w związku z art. 87¹ § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne odrzucenie zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania, zważywszy na brak zdolności postulacyjnej strony, przy jednoczesnej bezzasadnej i wydanej w sposób sprzeczny z przepisami postępowania cywilnego odmowie ustanowienia na rzecz odwołującej się pełnomocnika z urzędu celem złożenia zażalenia na wymienione postanowienie.

Kierując się zgłoszonymi zarzutami, skarżąca domagała się uchylenia postanowienia w zaskarżonej części, a na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. rozpoznanie zasadności zaskarżonego postanowienia w jego punkcie 2., w którym Sąd Apelacyjny oddalił wniosek odwołującej się o zwolnienie jej od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest trafne.

Analizując stanowiska skarżącej i Sądu drugiej instancji można dojść do wniosku, że różnią się one w jednej kwestii. Sąd odwoławczy założył, że skarga kasacyjna i zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania są niedopuszczalne, a w rezultacie nie było potrzeby rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i o przyznanie pełnomocnika z urzędu. Wnioskodawczynie nie podziela tego zapatrywania. Uważa, że odrzucenie zażalenia było bezzasadne, a przede wszystkim nie powinno nastąpić przed rozpoznaniem wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Przedstawiona kontrowersja wyznacza oś sporu. W nakreślonym kontekście wnioskodawczynie postrzega naruszenie art. 87¹ § 1 k.p.c.

Przed przystąpieniem do rozważań szczegółowych konieczne jest zasygnalizowanie kilku uwag. Rozpoznanie zażalenia przez Sąd Najwyższy ma charakter zakresowy. W obecnym stadium procedowania sporne jest, czy

postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 21 grudnia 2015 r. o odrzuceniu skargi kasacyjnej i zażalenia, wniesionych od postanowienia z dnia 28 września 2015 r. odrzucającego skargę o wznowienie postępowania, było prawidłowe. Inaczej rzecz ujmując, rolą Sądu Najwyższego jest przesądzenie, czy Sąd drugiej instancji miał rację odrzucając środek (środki) zaskarżenia od postanowienia o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania. Przypomnienie to było potrzebne, gdyż proceduralne aspekty sprawy są szersze. Wprawdzie nie mają one znaczenia przy kontroli postanowienia z dnia 21 grudnia 2015 r., jednak wynika z nich pewna prawidłowość, która nie może zostać pominięta.

Zachowanie wnioskodawczyni, po wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny w dniu 11 czerwca 2015 r. (w którym oddalono jej apelację), może świadczyć o nieuporządkowaniu jej działań. Z jednej strony, domagała się w dniu 9 września 2015 r. ustanowienia pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi kasacyjnej, z drugiej zaś, w dniu 8 września 2015 r. wystąpiła ze skargą o wznowienie postępowania. Wprawdzie oba działania nie wykluczają się, to jednak trudno pozbyć się wrażenia, że ubezpieczonej przede wszystkim towarzyszyła chęć dalszego kontynuowania postępowania.

Dwutorowość działań wnioskodawczyni uwidoczniła z kolei dwoistość zachowania wymiaru sprawiedliwości. W dniu 11 lutego 2016 r. uprawomocniło się postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 stycznia 2016 r. o odmowie przyznania ubezpieczonej pełnomocnika z urzędu. Tym samym zamknięto drogę do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku z dnia 11 czerwca 2015 r. Niedługo później, bo w dniu 25 stycznia 2016 r. wnioskodawczyni wystąpiła o przyznanie pełnomocnika z urzędu celem zaskarżenia postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 21 grudnia 2015 r. o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania. Tym razem, Sąd drugiej instancji, postanowieniem z dnia 30 maja 2016 r. ustanowił dla niej pełnomocnika z urzędu, co pozwoliło na wytoczenie rozpoznawanego zażalenia. Celem przybliżenia powyższych faktów nie jest kontestowanie podjętych działań przez Sądy *meriti*. Chodzi tylko o to, aby zasygnalizować szczególne znaczenie profesjonalnej pomocy prawnej przy formułowaniu nadzwyczajnych środków odwoławczych.

Wydanie prawomocnego orzeczenia sprawia, że skorzystanie ze skargi kasacyjnej, czy też skargi o wznowienie postępowania, jest wprawdzie możliwe, jednak uzależnione zostało od występowania kwalifikowanych podstaw. Z jednej strony, ograniczenia te są zrozumiałe przez wzgląd na potrzebę ochrony pewności obrotu prawnego, z drugiej zaś, nakładają na stronę wzmożoną staranność w zakresie wyrażania swojego stanowiska i jego argumentowania. Dochodzi do tego dodatkowy element, polegający na zobowiązaniu do przedstawiania swoich racji przed Sądem Najwyższym przez profesjonalnego pełnomocnika.

Konfrontując przedstawione zależności, z treścią pisma wnioskodawczyni z dnia 17 listopada 2015 r., widać, że wnioskodawczyni, z jednej strony, starała się zadbać o swoje interesy, czego wyrazem było zgłoszenie wniosku o przyznanie pełnomocnika z urzędu celem zaskarżenia postanowienia z dnia 28 września 2015 r., z drugiej zaś, zastrzegając, że pismo jest skargą kasacyjną i zażaleniem, doprowadziła do kolizji z obowiązkiem wyrażonym w art. 87¹ § 1 k.p.c., a w konsekwencji ze skutkiem opisanym w art. 389⁶ § 2 k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c.

Sąd drugiej instancji ma rację gdy twierdzi, że niezachowanie warunku z art. 87¹ § 1 k.p.c. jest wadą nieusuwalną. Zapomniał jednak, że w przypadku ustanowienia dla strony radcy prawnego lub adwokata sąd doręcza mu orzeczenie z uzasadnieniem, a termin do wniesienia zażalenia biegnie od dnia doręczenia korespondencji (art. 124 § 2 k.p.c.). Oznacza to, że w przypadku pozytywnego dla wnioskodawczyni rozstrzygnięcia w przedmiocie ustanowienia pełnomocnika z urzędu mogłoby dojść do skutecznego wniesienia zażalenia przez zawodowego pełnomocnika. Nie jest też wykluczone, że profesjonalny pełnomocnik zweryfikowałby stanowisko ubezpieczonej, oświadczając, że wniesiony środek zaskarżenia jest zażaleniem (gdyż skarga kasacyjna nie przysługuje od postanowień o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania – art. 398¹ § 1 k.p.c.). Z pewnością miałby też okazję do podjęcia polemiki na gruncie art. 394¹ § 2 k.p.c. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2003 r., II UZ 48/03, LEX nr 1129248 (zob. też wcześniejsze postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2001 r., II UZ 69/01, LEX nr 1212563; z dnia 11 maja 2001 r., II UZ 27/01, LEX nr 152708), na które powołuje się Sąd Apelacyjny, wyrażono pogląd, że

w sprawie o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu społecznemu skarga kasacyjna nie przysługuje bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia. Nie można jednak pominąć, że stanowisko to nie zostało szczegółowo uzasadnione. Można się jedynie domyślać, że we wspomnianym judykacie Sąd Najwyższy skonfrontował określenie „o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego” z podziałem na ubezpieczenie obowiązkowe i dobrowolne, wynikającym z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przedstawiony schemat myślenia jest poprawny pod jednym warunkiem. Zakłada bowiem, że „objęcie obowiązkiem” w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c. stanowi odzwierciedlenie podlegania „obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu” z art. 6 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, nie koresponduje zaś z „prawem do dobrowolnego objęcia ubezpieczeniami społecznymi” z art. 7 i art. 12 ust. 2 wspomnianej ustawy.

Strona skarżąca postrzega, że uchybienie art. 117 § 2, § 5 i § 6 k.p.c. w związku z art. 87¹ § 1 k.p.c., w przypadku, gdy ubezpieczona złożyła równocześnie środek zaskarżenia do Sądu Najwyższego i wniosek o przyznanie pełnomocnika procesowego, polegało na nierozpoznaniu przez Sąd w pierwszej kolejności kwestii reprezentacji procesowej. W jej ocenie dopiero wtórnie należało nadać zażaleniu (skardze kasacyjnej) bieg, ewentualnie je odrzucić z uwagi na niespełnienie wymogu z art. 87¹ § 1 k.p.c. Zapatrywanie to jest fałszywe. W opisanej konfiguracji zdarzeń procesowych dochodzi do dwóch niezależnych skutków.

Według pierwszego, sąd ma obowiązek odrzucić środek odwoławczy skierowany do Sądu Najwyższego, a wniesiony przez stronę osobiście (na podstawie art. 87¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 389⁶ § 2 k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c.). Wynika to z tego, że sporządzenie środka zaskarżenia do Sądu Najwyższego osobiście przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej w świetle art. 87¹ k.p.c. jest dotknięte brakiem nieusuwalnym i powoduje konieczność jego odrzucenia, jako niedopuszczalnego, bez wzywania do uzupełnienia tego braku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2006 r., III CZ 5/06, LEX nr 584755). Obowiązujące przepisy nie przewidują bowiem wtórnego uzupełnienia, czy też poparcia zażalenia (skargi kasacyjnej) przez profesjonalnego pełnomocnika (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11

marca 2008 r., II CZ 2/08, LEX nr 627216 i z 11 maja 2010 r., II PZ 11/10, LEX nr 603835). Oznacza to, że złożenie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu nie wyłącza przymusu adwokacko-radcowskiego (art. 87¹ § 1 k.p.c.) przy wniesieniu skargi kasacyjnej (zażalenia) do Sądu Najwyższego.

Druga konsekwencja opisana została w art. 124 § 2 k.p.c. Przepis ten stanowi, że w razie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego na wniosek zgłoszony przed upływem terminu do wniesienia zażalenia, dla którego sporządzenia ustawa wymaga zastępstwa prawnego przez adwokata lub radcę prawnego, sąd doręcza ustanowionemu adwokatowi lub radcy prawnemu odpis postanowienia z urzędu, a termin do wniesienia zażalenia na postanowienie biegnie od dnia jego doręczenia pełnomocnikowi. Analizując przekaz zawarty w przywołanym przepisie dochodzi się do wniosku, że „koryguje” on termin do wniesienia zażalenia, a przy tym chroni stronę przed zarzutem naruszenia art. 87¹ § 1 k.p.c. (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2011 r., V CZ 14/11, LEX nr 1318516; z dnia 31 stycznia 2014 r., II CZ 84/13, LEX nr 1439387). Dodać do tego należy, że w razie oddalenia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu termin do wniesienia skargi kasacyjnej (zażalenia) dla strony biegnie od dnia doręczenia jej postanowienia oddalającego wniosek, co daje stronie szansę na wniesienie skargi (zażalenia) korzystając z pełnomocnika z wyboru (postanowienie z dnia 5 listopada 2013 r., II PZ 26/13, LEX nr 1400153).

Powyższa prezentacja wyjaśnia, że nie doszło do naruszenia przepisów wskazanych w zażaleniu (w rozumieniu skarżącej). Sąd drugiej instancji miał prawo odrzucić zażalenie i skargę kasacyjną z uwagi na niezachowanie obowiązku z art. 87¹ § 1 k.p.c., a stronie od dnia doręczenia postanowienia oddalającego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zaczął ponownie biec termin na wniesienie zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 11 czerwca 2015 r. Staje się równocześnie zrozumiałe, że nie doszło do nieważności postępowania z art. 379 pkt 5 k.p.c. Skoro Sąd drugiej instancji zachował się w zgodzie z obowiązującymi przepisami (wyraźnie oddzielającymi odrzucenie zażalenia lub skargi kasacyjnej z powodu nieposiadania zdolności postulacyjnej od rozpoznania wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu), to nie można zasadnie twierdzić, że strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw.

Sąd Najwyższy nie miał podstaw do zastosowania art. 380 k.p.c., czyli uchylenia pkt 2 zaskarżonego postanowienia Sądu Apelacyjnego. Interwencja tego rodzaju jest możliwa tylko wówczas, gdy oddalenie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (o zwolnienie od kosztów sądowych) miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Złożenie zażalenia albo skargi kasacyjnej przez stronę osobiście jest wadą nieusuwalną, zatem nawet pozytywne rozpoznanie wymienionych wniosków nie doprowadziłoby do odmiennej oceny postanowienia o odrzuceniu zażalenia i skargi kasacyjnej. Nie zwalnia to od stwierdzenia, że Sąd drugiej instancji naruszył art. 117 § 6 k.p.c. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, niezależnie od rozstrzygnięcia z pkt I postanowienia, powinien zostać przekazany sądowi pierwszej instancji (alternatywą było jego uwzględnienie).

Kierując się art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. orzeczono jak w sentencji. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej, Sąd Najwyższy rozstrzygnął zgodnie z § 16 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1801).

r.g.